

Toimintasuunnitelma

Kokous 18.12.2013

1) Eläinsuojelulain uudistustyön seuraaminen, kommentointi ja ministeriön työryhmän auttaminen uudistustyössä

a) Eri tuotantoeläinlajien olennaiset käyttäytymistarpeet.

Lausuntopyyntö neuvottelukunnalle eläinsuojelulain uudistuksen työryhmältä. Kokonaisuus valmiina kesäkuussa 2014. Käsitellään kolmessa neuvottelukunnan kokouksessa (joulukuu 2013, maaliskuu 2014 ja kesäkuu 2014). Eri vastuuhenkilöt eri lajeille/lajiryhmille. Vastuuhenkilö etsii asiantuntijan tai asiantuntijoita, joiden kanssa valmistelee asian.

Nauta

Vastuuhenkilö: Tuomas Herva, Atria Nauta; Asiantuntijat: Laura Hänninen, HY & Satu Raussi, EHK.

Ajankohta: joulukuu 2013

Sika

Vastuuhenkilöt: Olli Peltoniemi, HY & Satu Raussi, EHK; Asiantuntija: Anna Valros, HY.

Ajankohta: maaliskuu 2014

Siipikarja

Vastuuhenkilö: Leena Suojala, MTK; Asiantuntija: Eija Kaukonen, HKScan. Käsitellään broilerit ja munivat kanat.

Ajankohta: maaliskuu 2014

Kalat

Vastuuhenkilö: Jaana Mikkola, Evira; Asiantuntija: Pia Venneström, Evira.

Ajankohta: maaliskuu 2014

Pienet märehitjät (lampaat ja vuohet)

Vastuuhenkilöt: Satu Raussi & Tiina Kauppinen, EHK; Asiantuntijat: Johanna Rautiainen, ProAgria ja Eeva Mustonen, HY.

Ajankohta: huhtikuu 2014

Turkiseläimet

Vastuutaho: Turkiseläinten suojelua koskevaa valtioneuvoston asetusta uudistava työryhmä

Asiantuntija: Jaakko Mononen, ISY.

Ajankohta: huhtikuu 2014

Yleinen taso

Vastuuhenkilöt: Satu Raussi & Tiina Kauppinen, EHK; Asiantuntijat: Laura Hänninen & Anna Valros, HY.

Ajankohta: huhtikuu 2014. Laji- ja lajiryhmäkohtaisten käyttäytymistarpeiden käsittelyn jälkeen. Mahdolliset vielä tunnistamattomat käyttäytymistarpeet.

b) Eläinsuojelulain uudistustyön asioiden ennakointi

Asioita, joita uudistustyössä tulee esiin, ja joita neuvottelukunta ei ole vielä käsitellyt.

Vastuuhenkilö: Kati Pulli, SEY.

Ajankohta: kesäkuu 2014

Mahdollisia tuotantoeläimiin liittyviä kysymyksiä eläinsuojelulakiuudistuksessa, Kati Pulli 18.12.2013

- Sallitut toimenpiteet
  - Olisiko joitakin nykyisin sallittuja toimenpiteitä syytä kieltää tai vaatia toimenpiteisiin rauhoitus ja/tai kivunlievitys tai vaihtoehtoisesti joitakin nykyisin listaamattomia toimenpiteitä sallia?
  - TEHVNK on jo antanut kannat kastraatioon ja nupoutukseen.
- Indikaattorien käyttö lainsäädännössä – kuten broilereilla mm teurastamoilla tapahtuva hyvinvoinnin arviointi.
- Eläinjalostus
  - Pitäisikö joidenkin ominaispiirteiden (liiallinen) jalostaminen tai tiettyjä piirteitä omaavien eläinten käyttö jalostukseen kieltää / minkä?
- Ulkona kasvatettavat tuotantoeläimet ja niiden pitopaikka.
- Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen.
- Asetuksen 14§ Tarpeettoman kärsimyksen, kivun ja tuskan tuottaminen.

c) **Leikkikäyttäytymisen merkitys eläinten hyvinvoinnille**

Esittelijä: Laura Hänninen, HY

Ajankohta: avoin

2) Eläintuotannon talouden vaikutus eläinten hyvinvointiin

Kuinka eläintuottaja voisi taloudellisesti kannustaa eläinten hyvinvoinnin parantamiseen?

Vastuuhenkilö: Päivi Lahti, HY

Esittelijät: Jarkko Niemi, MTT

Ajankohta: syksy 2014

Talousteeman yhteydessä käsitellään tuottajan osaamisen ja jaksamisen merkitystä. Erityisesti käsitellään laajentaneiden eläintuotantotilojen työnjohdon osaaminen, työvoiman riittävyys ja yrityksen talous (velat ym.). Mietitään varhaisen puuttumisen mahdollisuuksia (esimerkiksi Melan 'Varhaisen välittämisen malli') eri sidosryhmien yhteistyönä, mukaan lukien teollisuus. Lihatalon tai meijerin edustaja, kunnaneläinlääkäri ja tuotantoneuvoja voivat kukin tahollaan nähdä merkkejä ongelmista, mutta onko näiden välillä toimiva keskusteluyhteys? Eläinten ja ihmisten hyvinvoinnin yhteys eläintuotantotiloilla, heijastuuko tuottajan hyvinvoinnin heikkeneminen hänen eläintensä hyvinvointiin? Tätä pohdittiin esimerkiksi Maitotilan Hyvä Vointi – hankkeessa (HY & MTT). Miten tuottajan osaamista ja jaksamista isoilla eläintuotantotiloilla voidaan tukea? Voiko teollisuus tarjota tuottajilleen liiketoimintaosaamista, entä tuottajajärjestöjen ja muiden sidosryhmien mahdollisuudet tukea? Miten eläinteollisuuden logistiikka vaikuttaa eläintilojen työhön? Ovatko tuottajien yhteisyritykset ratkaisu jaksamisongelmaan? Miten saada apu perille yrittäjälle, joka ei itse havaitse ongelmaa tai koe tarvitsevansa apua? Voivatko erilaiset rekisterit olla apu ongelmien havaitsemisessa, esimerkiksi eläinrekisteri ja tuotannon seurantajärjestelmät. Suuriin eläintuotantoyksiköihin siirtyminen tarkoittaa suuren yrityksen pyörittämistä ja suuren eläinmäärän hyvinvoinnista vastaamista. Miten tuottajien riskejä voitaisiin pienentää ja riskien hallintaa lisätä? Asia ei ole pelkästään yksittäisen tuottajan työhyvinvointikysymys, vaan siihen vaikuttaa myös globalisaatio, vapaa kauppa ja maatalouspolitiikan muutos (CAP ja kansallinen maatalouspolitiikka, etenkin tuet). Asiaa tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti.

3) Neuvottelukunnan seminaarit

a) **Eläinten asema ja arvo yhteiskunnassa**

Neuvottelukuntien (Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta, Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta ja Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta) sisäinen seminaari. Varsinaiset ja varajäsenet.

Ajankohta: 15.5.2014

Paikka: Säätytalo, Helsinki

Vastuuhenkilö: Sari Salminen, eläinsuojeluasiamies; Saara Kupsala, ISY; EHK
Asiantuntijoita: Saara Kupsala, ISY; Elisa Aaltola (moraalifilosofinen näkökulma);
Birgitta Wahlberg, ÅA (oikeudellinen näkökulma); Anna Valros tai Laura Hänninen
(luonnontieteellinen näkökulma, eläimen kokemus); Eduskunnan eläinsuojeluryhmän
edustaja (poliittinen näkökulma).

Seminaari palvelee paitsi neuvottelukuntia, niin myös eläinsuojelulain uudistustyötä. Käsiteltäviä asioita ovat: eläinten asema, arvo (juridinen arvo, esinearvo, itseisarvo) ja arvokkuus. Voidaanko arvot konkretisoida vaikkapa hyvinvointimerkinnöillä kuluttajan maksettavaksi? Meneekö lisäarvotuotteesta saatava hyöty eläinten hyvinvoinnin edistämiseen? Jokaisen esityksen jälkeen aikaa keskustelulle ja lopuksi näkökulma mihin suuntaan eläinsuojelulakia tulisi viedä. Ennen seminaaria neuvottelukuntien jäsenille toimitetaan eläinsuojelulain uudistuksen senhetkiset suunnitelmat tulevista pykälistä.

b) **Yleisölle avoin eläinten hyvinvointiseminaari**

Ajankohta: 2015, yhdessä Eviran hyvinvointiseminaarin ja EuroFAWC kokouksen kanssa.

Kutsutaan: sidosryhmien, politiikan ja median edustajia, avoin yleisölle.

4) Eläinten hyvinvoinnin määritelmän edelleen selkeyttäminen

TEHVNK:n eläinten hyvinvoinnin määritelmään palataan tarvittaessa ”Eläinten asema ja arvo” – seminaarin jälkeen.

5) Vähemmän tunnettujen ja lukumääräisesti vähäisempien tuotantoeläinten hyvinvointi

Esimerkkeinä: alpakat, laamat, villisiat, porot ja strutsit

Esittelijät: alpakat ja laamat - Heikki Sirkkola ELL, poro – esittelijä avoin, villisiat – esittelijä avoin, strutsi – esittelijä avoin

Ajankohta: avoin

6) Hevosen rooli tuotantoeläimenä

Käsitellään ainakin teurastukseen ja teuraskuljetukseen liittyvät asiat. Mietitään kuuluisiko hevonen lajina ennemmin tuotanto- kuin seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntaan, sillä hevonen on monesti tuotannon väline sekä toisinaan myös elintarvike. Myös hevosen kilpailukäyttö on monesti ammattimaista. Maataloustukien puolella hevonen luetaan tuotantoeläimeksi.

Esittelijä: Tiina Reilas, MTT

Ajankohta: avoin

7) Tuotantoeläinten hyvinvointiasioden nosto julkisuuteen, kansalaiskeskustelun synnyttäminen esimerkiksi siitä, ovatko erilaiset tuotantoeläinten pitomuodot hyväksyttäviä

Huomioidaan kaikissa neuvottelukunnan toimissa kuten kannanotoissa, lausunnoissa ja pöytäkirjakirjauksissa. Neuvottelukunnan kannanotoista tehdään tiedote. Esimerkiksi jokaisen eläinlajin olennaisten käyttäytymistarpeiden hyväksymisen jälkeen tehdään julkisuuteen tiedote. Tiedotteet levitetään EHK:n ja eläinsuojeluasiamiehen kanavilla sekä mmm:n virallisen tiedotuksen kautta.

8) Eläinten hyvinvoinnin koulutuksen ja opetuksen edistäminen

Esittelijä: Birgitta Wahlberg; ÅA

Kokemuksia Etelä-Afrikasta Life orientation -oppiaineesta, johon sisältyy eläinten hyvinvointi.

Ajankohta: avoin

9) Toinen kansallinen eläinten hyvinvointiraportti

Eläinten hyvinvointi Suomessa – Kansallinen eläinten hyvinvointiraportti (2012)

Esittelijä: Eläinten hyvinvointikeskus EHK.

Ajankohta: Toinen kansallinen EHV raportti julkaistaan 2015.

Toteutus: TEHVNK sihteeri ja tiedottaja esittelevät lyhyesti ensi vuoden neuvottelukunnan kokouksissa raportin sisältösuunnitelman. Neuvottelukunnalta pyydetään kommentteja. Toteutus osin neuvottelukunnan google -keskusteluryhmässä.

10) EuroFAWC kokouksen järjestäminen Suomessa 2015

European Forum of Animal Welfare Councils, EuroFAWC

Vastuutahot: MMM, TEHVNK ja SHEHVNK

Ajankohta: Järjestetään lähellä Eviran vuoden 2015 eläinten hyvinvointiseminaaria synergiaetujen vuoksi.

11) Tuotantoeläinten jalostus

Vastuuhenkilöt: TEHVNK ja ulkopuoliset asiantuntijat

Ajankohta: Jokaisen eläinlajin olennaisten käyttäytymistarpeiden käsittelyn yhteydessä todetaan eläinjalostuksen vaikutuksesta eläinten hyvinvointiin sekä vaikutusmahdollisuudesta jalostuksen tavoitteisiin.

12) Eläinten hyvinvointi suurissa yksiköissä

Eläinten hyvinvointi suurissa tuotantoyksiköissä on aika ajoin julkisuudessa esillä. Siihen liittyvät eläintuotannon talous (katso kohta 2), varautumiset erilaisiin poikkeustilanteisiin (pelastussuunnitelmat, hälytysjärjestelmät, varavoima, vedensaannin varmistaminen, lantajärjestelmien toiminta, ruokinta, lypsy, ilmastointi ym.), eläinryhmien management (eläinten ryhmä- ja ryhmittelyasiat), ympäristö sekä huoltovarmuus. Eläinyksikön koon ja eläinten hyvinvoinnin yhteys on vähintäänkin välillinen, esimerkiksi eläintautiepidemioissa eläinten hyvinvointi on usein uhattuna. Toisaalta eläinyksikön koko ei välttämättä tarkoita huonompaa eläinten hyvinvointia, jos management on kunnossa. Suomen eläintilat ovat kansainvälisesti vertailtuna vielä pieniä, mutta rakennemuutos voi meilläkin johtaa siihen, että meillä on joskus esimerkiksi vain muutama valtavan suuri sikala koko maassa. Norjan lainsäädännössä on rajoitettu eläinyksiköiden kokoa. Norjalla on tähän varaa, koska Norja on vakavarainen valtio, eikä ole EU:n jäsen.

Ajankohta: suurten tuotantoyksiköiden kysymykset otetaan huomioon talouskeskustelussa sekä soveltuvin osin eläinlajikohtaisissa keskusteluissa. Tarpeen mukaan aiheeseen palataan erikseen.